

Titel: »'De første Rudimenter til Enten – Eller. den grønne Bog. nogle Enkeltheder som ikke bleve brugte'«

Citation: ”»'De første Rudimenter til Enten – Eller. den grønne Bog. nogle Enkeltheder som ikke bleve brugte'«”, i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p271-txr-shoot-id6075544c-c162-45bc-b136-a7b23e0e5fc7.pdf> (tilgået 19. juni 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Manuskriptbeskrivelse 591
2. Datering og kronologi 593

1. Manuskriptbeskrivelse

»'De første Rudimenter til Enten – Eller. den grønne Bog. nogle Enkeltheder som ikke blev brugte'«^{*} har nr. 288 i *L-fort.* og *B-fort.* og lå i en konvolut i »det øverste Rum af selve Pjdestalen« ved SKs død.^{*} Manuskripterne befinder sig i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kongelige Bibliotek.^{*}

- P271 271 Papir 271 (SKS 27, 261).
1 ark foldet til omslag.^{*}
Ingen paginering.
Papir: gulligt skrivepapir, ribbet; vandmærke: muslingeskal, derunder HOLLAND.
Mål: ca. 282 × 208 mm.^{*} Både inderst og yderst på omslagets bagside findes et rødt laksegl med signeten »SK«.
Teksten er placeret øverst til venstre på omslagets forside.
(*L-fort* + *B-fort.* 288; KA, A pk. 42; *Pap.* III A 242-246 og III B 31-39.187)
- 271
- 272 Papir 272 (SKS 27, 261).
1 løs lap med uregelmæssigt afrevet kant nederst.
Ingen paginering.
Papir: gulligt velin, glat. Mål: 215 × 112-146 mm.
Lappen har efter beskrivning været foldet en gang på tværs og tre gange på langs. Versosiden er ubeskrevet.
(*L-fort* + *B-fort.* 288; KA, A pk. 42; *Pap.* III A 242 og 243)
- 272
- 273 Papir 273 (SKS 27, 261).
1 dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: gulligt velin, glat. Mål: 218 × 267 mm.
Dobbeltbladet har været foldet en gang på langs i venstre side. Teksten findes øverst på bl. [2v], bl. [1r]-[2r] er ubeskrevet.
(*L-fort* + *B-fort.* 288; KA, A pk. 42; *Pap.* III A 244)
- 273
- 274 Papir 274 (SKS 27, 261-262).
1 løst blad i 4° med afrevet kant øverst og beklippede kanter i venstre side samt nederst.
Ingen paginering.
Papir: kitfarvet koncept, groft. Mål: ca. 208 × 253 mm.
Bladet har efter beskrivning været foldet to gange på langs. Bl. [1v] er kun beskrevet øverst med en linje.
(*L-fort* + *B-fort.* 288; KA, A pk. 42; *Pap.* III A 245 og 246)
- 274
- 275 Papir 275 (SKS 27, 262).
Et folioark foldet til et dobbeltblad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: gulligt post-velin, glat. Mål: 218 × 266 mm.
Øverste halvdel af bl. [1r] og to tredjedele af bl. [2r] er beskrevet; bl. [1v] og [2v] er ubeskrevet.
Under noten på bl. [2r] findes enkelte pennenprøver i form af to ansigter i profil samt en trappe; tilføjelsen til noten (SKS 27, 262,25) er skrevet med blyant (se illustration 23, SKS 27, 263).

275 (L-fort. + B-fort. 288; KA, B pk. 4 læg 1; Pap. III B 31 og 32)

276 Papir 276 (SKS 27, 264-265).

Et folioark foldet til et dobbeltblad i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt post-velin, glat. Mål: 218 × 266 mm.

Bl. [1v] er halvt beskrevet og bl. [2r] beskrevet i en enkelt linje; bl. [2v] er ubeskrevet.

Den første passage på bl. [1r] (SKS 27, 264,1-3) er skrevet og slettet med blyant. Tilføjelsen oven for overskriften (SKS 27, 264,4-5) er skrevet på skrå.

(L-fort. + B-fort. 288; KA, B pk. 4 læg 1; Pap. III B 33-39)

276

(L-fort + B-fort. 288; KA, A pk. 42 og B pk 4 læg 1; Pap. III A 242-246 og III B 31-39)

2. Datering og kronologi

Påskriften på omslaget (Papir 271), hvori Papir 272-276 har været samlet, angiver, at papirerne er ordnet af SK engang efter udgivelsen af *Enten - Eller* (1843). Hvilke af manuskripterne SK kalder »nogle Enkeltheder som ikke bleve brugte«, og hvilke han kalder »De første Rudimenter til Enten - Eller«, kan imidlertid ikke entydigt bestemmes, da ingen af teksterne, som de præsenterer sig i mss., er at finde i *Enten - Eller*, og da alle teksterne i et vist omfang kan kategoriseres som »Rudimenter«. Papir 272-274 synes dog at være fra et tidligere stadie i værkets tilblivelse end Papir 275-276 og regnes derfor her for »De første Rudimenter til Enten - Eller«.*

Papirerne er udateret, men synes at stamme fra tiden umiddelbart forud for SKs afrejse til Berlin den 25. okt. 1841. SK omtaler i flere af sine breve til vennen Emil Boesen et værk, som han nyligt er begyndt at skrive på, den 14. dec. 1841 lyder det: »Jeg skriver paa Liv og Død. Jeg har nu skrevet 14 trykte Ark. Dermed har jeg fuldendt en Deel af en Afhandling, som jeg *volente deo* engang skal forelægge Dig«, og den 1. jan. 1842 nævner han det ved titel, da han skriver »Du spørger, hvad det er jeg arbejder paa (...) det er den videre Udførelse af Enten Eller«.*

Når dateringen er henlagt til forud for afrejsen til Berlin, skyldes det, at SK i et af sine kladdehæfter fra opholdet i Berlin henviser til »Brev fra **den Forførte**«, dvs. Papir 276:3, med ordene »Billeten maa findes mell: mine Papirer. Jeg havde udarbejdet den før min Afreise«.*